

מסורת הש"ס

(א) [מסופר פ"ה ה"ו],
(ב) [ג"ל דמתיא], (ג) שנת
קמ"ד (ד) [ג"ל מסופא]
למקרא, (ה) [מסופא ח:י]
(ו) [פ"י לעה ערד], (ז) [ג"ל
חתי דלת נבו לר"י],
(ח) [פ"י רש"ש],
(ט) [מסופא ח:י], (י) [פ"י
וכרש"י ו"ע],

רבינו הגאון

אנחניהו בי עובדי כוכבים
לא צריכי חותם בתוך
חותם וכו' ת"ד (כ) יין
אלונתית כברייתא מותרת
כלומר מי שאין בה יין
רבה ורב יוסף דאמר
תרווייהו יין מוגז אין בו
משום גילוי ויין מבושל
אין בו משום יין נסך;
איבעיא להו יין מבושל
יש בו משום גילוי או לאו
ופשטה (ז) ר"ש בן זיורד
משום דריש לקיש דאמר
משום דר' חנינא יין
מבושל אין בו משום גילוי
אמר ליה נסמך עלך
ואמר להו ר' ינאי בר
ישמעאל סמכור עלי ועל
צוארי כל שקיה שביע
דבר זה. אמר רב פפא
לא אמרין יין מוגז אין בו
משום גילוי אלא בדמיון
טובא אבל מוגז ולא מוגז
(ג) לא מסר נפשיה. אמר
והא ר' ינאי בעבדא.
מקום הזה שתי חמרא
ושל היה חמרא בכובא
וצריה בפרנקא וחזייה
לחורא דשטא מרא
בפומיה ורמא בכובא עד
דמלא בכובא וסליק חמרא
עילוי פרנקא ושתי. וכן
שהה הן היין ונשאר מן
היין בכובא. כובא כלי
היה כגון אשישה וכיוצא
בה והביא פרנקא שהוא
סמרטוט וצדו בראש
הכובא והיה הנחש נחש
מים ומביא בתוך פיו
ומריק בתוך הכובא עד
שנתמלאת הכובא ונחש
היין מעל הסמרטוט
ושהה. ושני דמיון איהו
כלומר מה שמדמה הנחש
בעצמו הוא ששונה אבל
מה שמדמה בני אדם אינו
שונה ממנו. פי' פרנקא
שליה ופי' פרנקא
סמרטוט. ודחי רב אשי
ואמר פירוקי לסכנתא:
אמר רבא הלכתא יין מוגז
יש בו משום יין נסך ויש
בו משום גילוי יין מבושל
אין בו משום יין נסך פי'
אם נגע בו עובד כוכבים
אין אומרים כי ניסכו:
שמואל ואבלט הוו יתבי
איתו לקמייהו חמרא
מבשלא משך אבלט
לידה אמר ליה שמואל
לאבלט הרי אמרו יין
מבושל אין בו משום יין
נסך ש"מ דאבלט עובד
כוכבים הוה: קיסתא
דמיא יש בו משום גילוי
ישנא שני ביום ולא שנא
בליה ולא אמרינן אימת
ישן עליהם. (ז) איכא
דאמרי רב לא היה שתי
לא מבי ארמאה ולא מבי
ארמלתא שמואל מבי
ארמאה לא הוה שתי אמר
לא והרי אנליה מבי
ארמלתא (לא) הוה שתי
אמר סירכא דגברא נקיסא:

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

ל.

עין משפט
נר מצוה

סג א מיי פ"ה מהל'
מאכלות אסורות הל'
י טו"ש י"ד סימן קכג
סד ב ג ד מיי פ"ב
מהל'ט שבת הלכה
יא סמג לאחין מה טו"ש
א"ח סימן קכג סעיף ז:
סה ה מיי פ"ה מהל'
דולח הלכה ז סמג
עשין עט טור י"ד סימן
קכז:
סו ו מיי פ"ה מהל'
מאכלות אסורות הל'
ט סמג לאחין קמח טור
ש"ע י"ד סימן קכג סעיף
ח סג"ה:
סז ז מיי פ"ה מהל'
דולח הלכה ח סמג
עשין עט טור י"ד סימן
קכז:
סח ח מיי פ"ה מהל'
מאכלות אסורות הל'
ט סמג לאחין קמח טו"ש
י"ד סימן קכג סעיף ג:
סח ט מיי פ"ה מהל'
דולח הלכה יא סמג
עשין מט טור י"ד סימן
קכז:
ע י מיי שם הלכה י סמג
שם (פור שם):
עא ח מיי שם הל' ז:
עב ל מיי פ"ה מהל'
מאכלות אסורות
הלכה ט סמג לאחין קמח
טור ש"ע י"ד סימן קכג
סעיף י:

הגהות הב"ח

(א) גמ' איגלא ליה ההוא
(ב) קיסתא (ג) רש"י ד"ה
דלוי ואמרי וכו' דמלוי ויקי.
נ"ב פ"ה הוה ציננות סוף
פ"ק דף ז:

לעני רש"י

פרישו"ן. שיקוי.
קוב"א. גיבית. מיכל גדול
ועגול.
אוליבנ"א [אלורשנ"א].
לענה.

מוסף רש"י

ואפרסמון.
אפרסמון (חולין ז).

אחולופי. לשמות: אלונתים. פשו"ן: אסור. שהרי תחלתו יין:
אלונתים כברייתא. שלא היה יין מתחלה ציד עובד כוכבים אלא
לקחה עשויה מיד ישראל: מותרת. בהנאה דמו לא מנסך ליה:
עושין אלונתין. בשבת שהוא לשמות: ואין עושין אלונתים. שהוא

איחולופי כיון דאיכא חותם אחד לא מרח
ומזויף ת"ר (ז) יין מבושל ואלונתית של עובדי
כוכבים אסורין אאלונתית כברייתא מותרת
ואיזו היא אלונתית (ב) (ברתנן) גבי שבת (ג) בעושין
אנומלין ואין עושין אלונתית ואיזו היא
אנומלין ואיזו היא אלונתית אנומלין יין ורשב
ופלפלין יאלונתית יין ישן ומים צלולין
ואפרסמון דעבדי לבי (ד) מסותא רבה ורב יוסף
דאמרי תרווייהו יין מוגז אין בו משום גילוי יין
מבושל אין בו משום ניסוך איבעיא להו יין
מבושל יש בו משום גילוי או אין בו משום
גילוי ת"ש העיד רבי יעקב בר אידי על יין
מבושל שאין בו משום גילוי רבי ינאי בר
ישמעאל חלש על לגביה ר' ישמעאל בן זיורד
ורבנן לשילוי ביה יתבי וקא מבעיא להו יין
מבושל יש בו משום גילוי או אין בו משום
גילוי אמר להו ר' ישמעאל בן זיורד הכי
אמר רשב"ל משום גברא רבה ומגו ר' חייא
יין מבושל אין בו משום גילוי אמרו ליה
נסמך מחוי להו ר' ינאי בר ישמעאל (ז) עלי
ועל צוארי שמואל ואבלט הוו יתבי אייתו
לקמייהו חמרא מבשלא משכיה לידיה א"ל
שמואל הרי אמרו יין מבושל אין בו משום
יין נסך אמתיה דרבי חייא איגלאי לה ההוא
חמרא מבשלא אתיא לקמיה דר' חייא אמר
לה הרי אמרו יין מבושל אין בו משום גילוי
שמעיה דרב אדא בר אהבה איגלי ליה חמרא
מוזיא א"ל הרי אמרו יין מוגז אין בו משום
גילוי אמר רב פפא לא אמרין אלא דמוזי
טובא אבל מוגז ולא מוגז שתי ומוזי ולא מוגז
מי שתי והא רבה בר בר הונא הוה חזי
בארבא והוה נקיש חמרא בהדיה וחזייה
לההוא חיורא דצרי ואתי א"ל לשמעיה סמי

אלונתית כברייתא מותרת. פרש"י שלא היה תחלתו יין ציד
עובד כוכבים אלא לקחה עשויה ציד ישראל ומותרת
בהנאה דמו לא מנסך לה ומכאן ראייה להסיר תבשיל שנתערב בו יין
קודם שצלוהו אי נגע ביה עובד כוכבים דכיון שנתערב בו לא מנסך
ליה עובד כוכבים והקשה ר"ת לשון

כברייתא לא משמע כן ועוד בפ"ק
דחולין (דף ז) משמע שהוא קרוי
אלונתית קודם שנתנו לתוכו יין דמילא
הלוקח יין לתת לתוך אלונתית ולא
קאמר לעשות אלונתית לכך פירש ר"ת
לאלונתית דרך הוה לעשות מתחלה
צלא יין ומכניסין אותה לקיום
וכשמסתפקין ממנה מעט מעט מערצין
זה היין שאם יכניסו לקיום אותה עס
היין מתקלקלת וה"פ אלונתית של
עובדי כוכבים שמשכחה מן החצית
כדי לשמות ולא ראה ישראל בשעה
שמכחה אסורה כי שמה נתן זה יין
כברייתא פ"י כמו שהיא נעשית
מתחלה צלא יין וראהו מושך מן
החצית מותרת דודאי לא עירצ בו יין
ומ"מ יש ראייה להסיר מדתנא
דמסופא אלונתית של עובדי כוכבים
אסורה מפני שמתלחו מן כלומר
שמתלחו יין של עובד כוכבים משמע
הא אס תחלתו יין של ישראל מותרת
במגע עובד כוכבים שנתערב זה
משקין אחרים ואומר ריב"ז דדוקא
תבשיל לפי שאין היין ניכר צעין כלל
אזל כשמשימין אותו בשומין או כחידול
שמה יש לחוש למגע עובד כוכבים
לפי שהוא צעין יותר וכן הלכה למעשה:
יין מבושל אין בו משום יין נסך.
כן הלכה ומותר במגע עובד כוכבים
מדשמו ליה שמואל ואבלט:
האי חמרא דאקרים עד תלתא
יומי. ולא גרס תלתין יומין
דהכי נמי מנינו צו חילוק צלשה
ימים ראשונים בפרק המוכר פירות
(ב"ב דף טז) דקאמר כל שלשה ימים
ודאי מכאן ואילך ספק:
השחלים

עניה דדין שקיל קלי מיא שרא ביה וסר לאחוריה אחייא מסר נפשיה אמוזיא
לא מסר נפשיה ואמוזיא לא מסר נפשיה והא רבי ינאי הוה בי עכבורי
ואמרי ליה בר הדיא הוה בי עכבורי הוו יתבי והוו קא שתי חמרא
מוזיא פש להו חמרא בכובא וצירוגהי בפרנקא וחזיא לההוא חיורא
דשקיל מיא ורמא בכובא עד דמלא בכובא וסליק חמרא עילוייה פרנקא
ושתי אמרי דמוזי איהו שתי דמוזי אחריני לא שתי אמר רב אשי ואיתימא
רב משרשיא פירוקא לסכנתא אמר רבא הלכתא היין מוגז יש בו משום
גילוי ויש בו משום יין נסך יין מבושל יאין בו משום גילוי וזאין בו משום
יין נסך שמעיה דרב חלקיה בר טובי איגלאי (ז) ההוא קיסתא דמיא והוה גיים
גבה אתא לגביה דרב חלקיה בר טובי א"ל הרי אמרו אימת ישן עליהן והני
מילי ביממא אבל בליליא לא יולא היא לא שנא ביממא ול"ש בליליא אימת ישן עליהן לא אמרינן רב לא
שתי מבי ארמאה אמר לא זהירי בגילוי מבי ארמלתא שתי אמר סירכא דגברא נקיסא שמואל לא שתי מיא
מבי ארמלתא אמר ליה לא אימתא דגברא ולא מיכסיא מיא אבל מבי ארמאה שתי נהי דאגילויא לא קפדי
אמנקרותא מיהא קפדי א"ד רב לא שתי מיא מבי ארמאה אבל מבי ארמלתא שתי שמואל לא שתי מיא מבי
ארמאה ולא מבי ארמלתא: אריב"ל שלש ינות הן ואין בהן משום גילוי ואלו הן: חד מר מתוק חד מילא חריפא
דמצרי זיקי מר ירנא מתוק חוליא רב חמא מתני לעילויא חד חמר ופלפלין מר אפסיתין מתוק מי בארג אר"ש
בן לקיש קרינא אין בו משום גילוי מאי קרינא א"ל אבהו חמרא חליא דאית מעסיא אמר רבא ובמקומו יש בו משום
גילוי מ"ש חמר מדינה הוא אמר רבא יהאי חמרא דאקרים עד תלתא יומי יש בו משום גילוי למושום יין נסך
מכאן

(א) נראה ד"ל יין מוגז אלונתית כברייתא וכו'. (ב) נראה ד"ל פשטה מהל' ד"ר בן זיורד אמר משום דריש לקיש וכו'. (ג) ג"ל צלא מוגז ולא מוגז שתי א"ל מסר נפשיה. (ד) נראה מזה דרכיו לו גי' אחרת כגון ולא כ"י דין ו"ע.